

Přijímací zkouška z českého jazyka (osmileté studium)–1. termín 26.4.2011

Máme pro Tebe dobrou zprávu! Právě ses stal/-a redaktorem/-kou školního časopisu. Chystáme se právě vydat další číslo, ale zákeřný tiskařský šotek Kazílek se nám snaží naši práci pokazit. Pomůžes nám? Nejprve musíš...

1. ...doplnit do následujícího textu na prázdná podtržená místa **-i/-í, -y/-ý**, která zlobivý Kazílek vygumoval.
2. ...odhalit všechny pravopisné chyby, které v textu Kazílek udělal. Chyby **zakroužkuj** a čitelně **nadepiš správné znění**. Nenech se znervóznit tím, že v textu některá slova chybí.

..... (1)

Řeka Doubravka protéká za městem Chotěboř malebným údolím. Pod příkr m skalami se náhle její tok mírní a tvoří tu hluboký vr. Chotěbořtí si o tomto místě vypravují (2). Jakýsi povozník jel kolem Chotěboře a na cestě dohonil zeleně oděného pocestného, který snažně žádal, aby ho kousek svezl. Vozka se nedal dlouho pobízet, protože byl rád, že si může s někým popovídat. Zelený mužiček se uveleb l na voze, s klobouku mu vsel pentle. Začal vypravovat: „Sem vodník z řeky vltavy a du si vybojovat svoji ženu, kterou m zákeřný a závistiv vodník z Doubravky unes. Jestli chceš náš zápas pozorovat, usať se na některé v soké skále. Dokut bude z vody vystříkovat bílá pěna, vítěz m, sbarví-li se pěna rudě, budu přemožen. V tomto případě vezm nohy na ramena.“ Když to vodník dopovjeděl, rozloučil se s vozkou a odešel k řece. Vozka pozoroval hladinu vody z výšky a mráz mu běhal po zádech. Byl to hrozný zápas. Vlny b čoval skálu, pěna stříkala k nebesům. Najednou vozka uviděl ke svému zděšení, jak voda (3) a v tu chvíl věděl, že (3) vodník svůj boj prohrál.

Jejda, Kazílek odstranil důležitá slova z textu. Můžeš nás zachránit jedině Ty...

3. Vyber a doplň nad text chybějící nadpis. Poradím ti, že je stejný jako dnešní název místa, kde se popisovaný zápas údajně odehrál. Určitě jsi tam byl někdy na procházce.
 - a) Sokolohrady
 - b) Mikšova jáma
 - c) Točitý vír
 - d) Čertův stolek
4. Vyber a doplň do textu, jaké slovo patří na prázdné místo ve třetím řádku. Poradím ti, že se jedná o literární žánr, kterým je náš příběh psán.
 - a) pohádku
 - b) detektivku
 - c) pověst
 - d) bajku
5. Znáš správný konec tohoto příběhu? Vyber správnou variantu a doplň slova do textu.
 - a) zbělela – zlý
 - b) zbělela – hodný
 - c) zčervenala – zlý
 - d) zčervenala – hodný

Naši redaktoři připravili do časopisu malý tréninkový test na přijímací zkoušky z češtiny pro pátáčky. Mrška Kazílek ale odstranil správné odpovědi. Můžeš nám je pomoci najít?

6. Napiš tři synonyma, kterými lze nahradit přídavné jméno „malebný“ v následující větě:
Řeka Doubravka protéká za městem Chotěboř malebným údolím.
-

7. Nahrad'te rčení v následujících větách vhodnými slovy tak, aby význam zůstal stejný.

V tomto případě vezm ___ nohy na ramena.

→ *V tomto případě _____*

Vozka pozoroval hladinu vody z výšky a mráz mu běhal po zádech.

→ *Vozka pozoroval hladinu vody z výšky a _____*

8. Použij ve větách slovesa **viset** – **vyset** tak, aby byl zřejmý významový rozdíl mezi nimi.
-
-

9. Slovo vodník je vytvořeno příponou –ík. Vymysli minimálně 4 názvy povolání, která jsou také odvozena příponou –ík.
-

10. Pomocí různých předpon vytvoř minimálně 6 sloves odvozených od slovesa „jet“.

_____jet _____jet _____jet _____jet _____jet _____jet

11. Nyní budeš pracovat s následujícím souvětím z úvodního textu:

Jestli chceš náš zápas pozorovat, usať se na některé v__soké skále.

- a) Nad všechna slova z tohoto souvětí napiš číslo slovního druhu.

Jestli chceš náš zápas pozorovat, usať se na některé v__soké skále.

- b) Vypiš ze souvětí zájmena a urči jejich druh.
-

- c) Vypiš do tabulky ze souvětí podstatná jména a urči u nich mluvnické kategorie.

PODSTATNÉ JMÉNO	ROD	ČÍSLO	PÁD	VZOR

12. Urči, jakým slovním druhem je v následující větě slovo „kolem“.

Jakýsi povozník jel kolem Chotěboře... - _____

Slovo „kolem“ může být ještě dvěma jinými slovními druhy. Tyto druhy uveď a vymysli ke každému větu.

13. Zakroužkuj, zda je následující věta jednoduchá (J), nebo zda se jedná o souvětí (S).

Vozka pozoroval hladinu vody z výšky a mráz mu běhal po zádech. S / J

Vyhledej a vypiš základní skladební dvojice (podměty a přísudky).

Uf, to je ale fuška, co? Ale neboj, už se blížíme ke konci. Oblíbenou rubrikou našeho časopisu je anketa. Tentokrát jsme se ptali studentů naší školy, která je jejich oblíbená česká kniha. Zatrolený Kazílek však pomotal příjmení českých spisovatelů. Pomůžeš nám chyby napravit?

14. Napiš správná příjmení spisovatelů dolů na linku.

Aneta, 15 let

*Mojí oblíbenou knížkou je knížka básniček Maminka. Napsal ji Jaroslav **FESITER**. Jednu z těch básniček jsem recitovala na soutěži, ale bohužel jsem se zakoktala, a proto jsem nepoustoupila.*

Petr, 13 let

*Mám rád dobrodružné příběhy z minulosti, hlavně knihy, které napsal Eduard **OŠCHRT**. Nejzajímavější mi od něj přišla kniha Lovci mamutů. Chtěl bych žít v lese jako pračlověk!*

Jirka, 12 let

*Já moc nečtu, radši hraju na počítači. Naposledy jsem musel číst jako povinnou literaturu Povídání o pejskovi a kočičce. Autorem byl nějaký Josef **PEČKA**. Vůbec se mi to nelíbilo, bylo to pro malý děcka.*

Karolína, 14 let

*Tak to vůbec nevím... Hmm, docela ráda mám básničky, které napsal Jiří **ČEŽÁK**, protože mají zajímavý děj, hezky se rýmují a jsou vtipné. Nedávno jsem od něj četla Aprilovou školu.*

Hurááá, náš časopis může jít do tisku! Nevím, co bychom si bez tebe počali. Děkujeme za pomoc...

ŘEŠENÍ A BODOVÉ HODNOCENÍ

- Doplnění vynechaných -i/-í, -y/ý.
- za každé správné -i/-í, -y/ý **0,5 bodu**. Celkem = **7 bodů**
- Celkově je v textu 13 pravopisných prohrěšků. Je možné získat **maximálně 13 bodů**.
- za každou správně označenou **+1 bod**, za každou špatně označenou chybu **-1 bod**.

TOČITÝ VÍR (1)

Řeka Doubravka protéká za městem Chotěboř malebným údolím. Pod příkrými skalami se náhle její tok mírní a tvoří tu hluboký vír. Chotěbořští si o tomto místě vypravují **POVĚST (2)**. Jakýsi povozník jel kolem Chotěboře a na cestě dohonil zeleně oděného pocestného, který **snažně** žádal, aby ho kousek svezl. Vozka se nedal dlouho pobízet, protože byl rád, že si může s někým popovídat. Zelený mužíček se uvelebil na voze, z klobouku mu v **Isel** pentle. Začal vypravovat: „**Jsem** vodník z řeky **Vltavy** a **judu** si vybojovat svoji ženu, kterou **ml** zákeřný a závistivý vodník z Doubravky **unesl**. Jestli chceš náš zápas pozorovat, **usať** se na některé **vysoké** skále. **Dokud** bude z vody vystříkovat bílá pěna, vítězím, **zbarví-li** se pěna rudě, budu přemožen. V tomto případě **vezmi** nohy na ramena.“ Když to vodník **dopověděl**, rozloučil se s vozkou a odešel k řece. Vozka pozoroval hladinu vody z **výšky** a mráz mu běhal po zádech. Byl to hrozný zápas. Vlny **blčovaly** skálu, pěna stříkala k nebesům. Najednou vozka uviděl, jak voda **ZČERVENALA (3)** a v tu chvíli věděl, že **HODNÝ (3)** vodník svůj boj prohrál.

- Označení odpovědi c) **Točitý vír = 1 bod**
- Označení odpovědi c) **pověst = 1 bod**
- Označení odpovědi d) **zčervenala – hodný = 1 bod**
- např. (pře/čaro)krásným, nádherným, hezkým, půvabným... - uvedení tří synonym = **1 bod**
- např. uteč/ utíkej; bál se - za každé vhodné zvolené sloveso **1 bod**, celkem **2 body**
- např. Zemědělci vyseli osivo. /předpona vy-/ Obraz visel na stěně. /není předpona vy-/
- správně napsané obě věty = **1 bod**
- např. právník, dělník, úředník, horník, tajemník, řemeslník, zedník, zámečnick, kominík...
- uvedení čtyř a více povolání = **1 bod**
- např. přijet, odjet, zajet, dojet, projet, vyjet, vjet, podjet, ujet... - uvedení šesti sloves s různou předponou = **1 bod**
- a) 8 5 3 1 5 5 3 7 3 2 1
Jestli chceš náš zápas pozorovat, usať se na některé vysoké skále.
všechny slovní druhy určeny správně = **2 body**, 1-2 chyby = **1 bod**
b) náš – přivlastňovací
se – osobní, popř. zvrátne - správné určení všech zájmen = **2 body**, 1 chyba = **1 bod**
některé – neurčité

c)

PODST. JMÉNO	ROD	ČÍSLO	PÁD	VZOR
zápas	mužský (než.)	jednotné	4. pád	hrad
skále	ženský	jednotné	6. pád	žena

celé dobře = **1 bod**

- Jakýsi povozník jel kolem Chotěboře... - předložka (7)
Zastav se, až půjdeš kolem. - příslovce (6)
Přijela se svým novým závodním kolem. - podst. jméno (1)
- správné určení slovního druhu v dané větě + obě věty správné = **2 body**
- správné určení slovního druhu v dané větě + jedna věta správná = **1 bod**
- Vozka pozoroval hladinu vody z výšky a mráz mu běhal po zádech. **S – souvětí = 1 bod**
Základní skladební dvojice: vozka – pozoroval, mráz – běhal
- správné určení obou skladebních dvojic = **1 bod**
- Správné odpovědi na anketu:**
JAROSLAV SEIFERT
EDUARD ŠTORCH
JOSEF ČAPEK
JIRÍ ŽÁČEK
- všechna čtyři příjmení správně = **2 body**
- tři příjmení správně = **1 bod**